

Laadukas ja saavutettava Turun lukiokoulutus

YKKÖSVUOSIKURSSILAISTEN PEREHDYTYS LUKIO-OPINTOIHIN JA LUKIOSSA VAADITTAVIIN TAITOIHIN PUOLALANMÄEN LUKIOSSA SYKSYLLÄ 2024

Puolalanmäen lukiossa toteutettiin syksyllä 2024 uusien opiskelijoiden perehdytys yhteistyössä opinto-ohjaajien, erityisopettajien, opiskeluhuollon henkilöstön sekä digitaitojen opettajan kesken. Perehdytys sisälsi opinto-ohjauksen OP1-opintojakson sisältöjä, digitaitojen opetusta, koulun huoltamoväen asiantuntemusta sekä erityisopettajan vetämänä digilukiseulan sekä opiskelutaito-oppitunnin.

Opintokokonaisuuden tavoitteena oli saada uusille opiskelijoille tiedollisesti ja taidollisesti hyvät lähtökohdat lukio-opintojen aloittamiseen ja tutustuttaa heidät myös koulun huoltamohenkilöstön ja erityisopettajan palveluihin. Lisäksi tavoitteena oli myös tukea uusien ykkösten ryhmäytymistä ja kiinnittymistä omaan ohjausryhmään sekä Puolalanmäen lukion kouluyhteisöön.

Perehdytykseen käytettiin oppituntiaikaa siten, että jokaisella ohjausryhmällä oli käytössä yhden palkin oppitunnit (3x 75min / viikko) koko periodin ajan. Kaksi kertaa viikossa pidettiin opinto-ohjauksen tunti ja kerran viikossa digitaitojen opetusta. Kaksi opetuskertaa opinto-ohjauksen osuudesta käytettiin EO:n pitämään digilukiseulaan ja opiskelutaitojen oppituntiin, digitaitojen osuudesta käytettiin yksi opetuskerta huoltamoväen hyvinvointiteemaiseen kokonaisuuteen.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksen oppitunneilla käytiin läpi OPSin mukaisia sisältöjä, jotka liittyvät lukion aloitukseen ja lukiolaisena toimimiseen. Lisäksi yksi ensimmäisen periodin tärkeimmistä ohjauksellisista teemoista on lukuvuoden loppujen opintovalintojen tekeminen, johon käytetään useampi oppitunti aikaa.

Opinto-ohjauksessa käytetään oppimateriaalina Studeon lukion opinto-ohjauksen materiaaleja ja lisäksi toimitaan Wilma-ympäristössä (opintovalintojen tekeminen ja ensimmäinen versio ylioppilaskirjoitussuunnitelmasta).

Opinto-ohjauksen OP1-opintojakso (2op) on lukiossamme hajautettu kolmelle vuodelle, joten ykkösperiodin osuudesta opiskelijat eivät vielä saa suoritusmerkintää.

Erityisopettajan osuus

Lukiossamme tehdään kaikille ykkösvuosikurssilaisille digilukiseula, joka ohjeistettiin ja tehtiin erityisopettajan ensimmäisen oppitunnin aikana. Seuraava erityisopettajan

pitämä oppitunti käsitteli opiskelutaitoja, keskiössä olivat aikataulutustaidot sekä lukustrategiat. Erityisopettajan opetuksen ja diaesityksen lisäksi aiheisiin tutustuttiin yksin sekä yhdessä pohtien sekä omia aikataulusuunnitelmia luoden.

Opiskelijoilla oli myös mahdollisuus kysyä anonyymisti kirjallisia kysymyksiä opiskeluun liittyvistä asioista. Erityisopettaja teki kysymyksistä lyhyen koosteen ja lähetti sen opiskelijoille, asianomaisille opettajille sekä huoltamoväelle. Erityisopettajalta kysyttiin mm. siitä, miten ja milloin loppulukuvuoden opintovalinnat tehdään, miten voi ylläpitää lukumotivaatiota sekä miten ajankäytön hallintaa voi oppia. Monet esitetyistä kysymyksistä käytiin läpi opinto-ohjauksen osuudessa myöhemmin, joten kysymyksissä heijastuu hieman se, että kaikkea ei vielä oltu ehditty käydä läpi. Esimerkiksi ylioppilaskirjoituksista puhuttiin ohjausnäkökulmasta vasta tämän jälkeen.

Digitaidot

Ykkösten lukiossa tarvittavia tietoteknisiä taitoja opetetaan lukiossamme erillisellä DIGIT-opintojaksolla (1op), joka on jokaisella opiskelijalla kerran viikossa ensimmäisen periodin ajan. Opintojaksolla harjoitellaan yhdessä tietokoneen ja tarvittavien ohjelmistojen käyttöä.

DIGIT-opintojaksolle on luotu oma materiaali OneNoteen. Materiaali on opiskelijoiden tukena opintojaksolla sekä myöhemmin lukio-opinnoissa. Materiaali sisältää videoita sekä tekstiä, jotta opiskelijoiden on helppo myöhemmin palata tarkistamaan mieltä painavia asioita.

Lisäksi ensimmäisessä periodissa opiskelijoille järjestettiin kerran viikossa digitukipajaa, jossa he saivat apua tietokoneongelmiinsa.

DIGIT-opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä, jonka opiskelijat saivat ensimmäisen periodin arvioinnin yhteydessä.

Huoltamon osuus

Opiskeluhoitopalveluiden toimijat (terveydenhoitaja, opintopsykologi, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä kuraattori) pitivät oman osuutensa yhdellä DIGIT-oppituntipaikalla, jokaiselle ohjausryhmälle erikseen.

Tunnin ohjelmassa oli opiskeluhoollon esittely ja pienryhmissä keskustelu tunnesäätelystä ja tunnetaidoista, sosiaalisista suhteista voimavarana sekä unesta, ravitsemuksesta ja liikunnasta. Pienryhmissä oli lyhyt alustus aiheesta, minkä jälkeen käytiin keskustelua ja heräteltiin nuoria kertomaan omia käsityksiä ja kokemuksia kyseisistä aiheista.

Keskusteluissa nousi esiin esimerkiksi se, että iso osa opiskelijoista, joilla oli ohjattu liikunta- tai urheiluharrastus, totesivat saavansa liikuntaa suositusten mukaisen määrän viikossa. Heillä, jotka eivät harrastaneet ohjattua lajia, liikuntasuositusten täyttäminen vaati enemmän suunnittelua ja luovuutta liikunnan suhteen.

Opiskelijat myös kokivat hyvät sosiaaliset suhteet sekä yksinäisyyden torjumisen tärkeänä, ja kaikilla pienryhmillä oli hyviä ideoita yksinäisen opiskelijan kohtaamiseen ja mukaan ottamiseen. Ennakkoluuloton asenne ja kiinnostus kanssaopiskelijoita kohtaan sekä rohkeus mennä juttelemaan muille nousivat eniten esiin vastauksissa. Yllättävän monessa ryhmässä mainittiin myös muiden kehuminen, mikä oli ehkä hieman yllättävää ja ennen kaikkea ilahduttavaa - pienillä ystävällisillä sanoilla voi olla suuri vaikutus.

Saatu palaute

Ykkösvuosikurssin opiskelijoilta pyydettiin palautetta lukio-opintoihin johdattelevasta kokonaisuudesta pienellä kyselyllä. Kysely tehtiin digitaalisen oppituntikerralla sähköisesti Google Formsilla ja siihen vastasi vuosikurssin 158 opiskelijasta peräti 130. Palaute oli pääosin erittäin positiivista. Jokunen kommentti saatiin siitä, että esimerkiksi opinto-ohjauksen asioista joitakin oli jo käsitelty yläkoulussa ja toisaalta opiskelutekniikoista olisi voinut saada vieläkin enemmän tietoa.

Opiskelijat kokivat kuitenkin saaneensa hyödyllistä tietoa ja tuntimääräinen jako eri teemojen ja tuntien pitäjien välillä oli koettu sopivaksi.

Opinto-ohjauksesta: *“Opo oli kivaa, sieltä sai hyvin kaikki tarvittavat perustiedot siitä, miten lukio käytännössä toimii.”*

DIGITistä: *“Nyt on paljon huolettomampi olo tietokoneista.”*

Huoltamosta & erityisopetuksen osuudesta yhdessä: *“Huoltamon oppitunnit olivat ihan mukavia, etenkin tunti opiskelutekniikoista oli kiva, sain siitä hyviä vinkkejä tulevaan ☺”*

Henkilökunnan ajatuksia

Opintokokonaisuuden rakenne koettiin myös henkilökunnan mielestä toimivaksi. Huoltamotuntien ajoitus oli toimiva (n. kolmas kouluviikko), koska ennen sitä oli jo ehditty pitää ryhmäytymispäivän toimintapiste ja toisaalta saatu jo vähän tuntumaa lukioarkeen.

Terveystarkastaja koki, että seuraavalla kerralla hänen kannattaa ehkä vain esittäytyä lyhyesti, koska hän käsitteli tunnilla omalla kiertopisteellään asioita, jotka tulevat joka tapauksessa juteltaviksi ykkösvuosikurssilaisten terveystarkastuksessa.

Erityisopetuksen oma tunti opiskelutekniikoista toimii hyvin digilukiseulan parina.

Opinto-ohjauksessa saatiin näillä tehtäväjaoilla raivattua sopivasti aikaa valintojen tekemiseen, niiden pohjustamiseen sekä tarkistamiseen.

Jatkoajatukset

Ykkösten perehdytys tulee varmasti tapahtumaan Puolalanmäen lukiossa lähes vastaavalla tavalla myös tulevaisuudessa. Opinto-ohjauksen ja DIGIT-opetuksen välinen tuntijako on ollut käytössä jo useamman vuoden ajan, tänä syksynä kokeillut erilliset huoltamoväen sekä erityisopettajan oppitunnit olivat suurin konkreettinen uudistus, jota tänä vuonna testattiin ensimmäistä kertaa tässä muodossa.

Aikaisempina vuosina huoltamoväki on käynyt esittäytymässä opotunneilla pikaisesti ja erityisopettaja pitänyt digilukiseulan. Nyt saatiin näihin kokonaisuuksiin lisää sisältöä ja syvyyttä.

Palaute oli niin hyvää ja henkilökunnan kokemukset positiivisia, että tämän mallin käyttö on varmasti perusteltua jatkossakin. Kuuntelemme herkällä korvalla palautteita ja yritämme jatkossakin miettiä, miten kokonaisuutta voi edelleen kehittää, mutta tämän syksyn perusteella ensi syksy lienee järkevintä toteuttaa tämän vuoden mallin mukaisesti, mikäli henkilöstöresurssit antavat myöden.

Opiskelutekniikka, ajankäytön suunnittelu, hyvinvointi, sosiaaliset verkostot ja monet muut teemat, joita ykkösperiodin oppitunneilla käsiteltiin, ovat hyvin tavallisia lukion aloittavia nuoria mietityttäviä aiheita. Niiden käsittely on tärkeää, vaikka osa nuorista kokisikin, että aiheita on jo käsitelty perusopetuksen puolella. Kertaus on tässäkin yhteydessä varmasti hyödyllistä.